

Valtuustoaloite: Joensuusta Suomen lukupääkaupunki – Kirjavaihtolaatikoiden käyttöönotto lukuinnon lisäämiseksi

Lukutaidon heikentymiseen ja asukkaiden lukuinnon laskuun vastaamiseksi tarvitaan uusia keinoja ja avauksia. Sveitsiläisen Neuchatelin kaupungilla on ollut käytössä kirjavaihtolaatikot vuodesta 2014 ympäri kaupunkia, muun muassa bussipysäkkien yhteydessä ja eri naapurustojen keskeisillä paikoilla. Kirjalaatikot ovat menestyksekkäästi kannustaneet asukkaita kierrättämään kirjoja ja lukemaan enemmän, lisäten kirjojen saatavuutta ja lukemisen houkuttelevuutta.

Vuosi 2025 on koko Pohjois-Karjalassa merkittävä kirjallisuuden vuosi, kun ensimmäistä kertaa myönnetään Karelia-kirjallisuuspalkinto, joka tulee olemaan yksi arvokkaimmista kirjallisuuspalkinnoista Suomessa. Joensuulla on siis juuri nyt erinomainen sauma panostaa asukkaiden lukuinnon ja -taidon lisäämiseen kirjavaihtolaatikot käyttöönottamalla. Osana lukemisen ja kirjallisuuden arvostuksen nostoa, teemme Joensuusta Suomen lukupääkaupungin.

Joensuun kaupungin hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on muun muassa edistää lasten lukutaidon kehittymistä ja käynnistää kansallisen lukutaitostrategian toimeenpano. Kaupungin eri osissa, kuten keskustassa, pitäjakeskuksissa, koulujen ja päiväkotien bussipysäkkien yhteydessä olevat kirjavaihtolaatikot tukisivat hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja laajempaa työtä niin nuorten kuin aikuistenkin lukutaidon parantamiseksi. Kirjavaihtolaatikoiden lisäämisellä kaupunkikuvaan olisi positiivinen vaikutus lisäksi maahanmuuttajien kotoutumiseen, suomenkielisen kirjallisuuden saatavuuden parantuessa osaksi laajempaa arkiympäristöä.

Kirjavaihtolaatikoiden ulkoasun viimeistelyssä olisi hyvä paikka työllistää ja tehdä yhteistyötä paikallisten taiteilijoiden kanssa ja tuoda paikallisten taiteilijoiden kädenjälkeä näkyvämmäksi osaksi maakuntakeskuksen kaupunkikuvaa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Joensuun kaupunki pilotoi kirjavaihtolaatikoiden käyttöönottoa kaupungin eri osissa ja viestii aktiivisesti niiden käyttöönotosta, tavoitteena vakiinnuttaa kirjavaihtolaatikoiden käyttö niille sopivissa paikoissa keskustassa, naapurustoissa ja pitäjakeskuksissa.

Joensuussa 24.3.2025

Liite 1 | Esimerkkikuvia sveitsiläisen Neuchatelin kaupungin kirjavaihtolaatikoista.



© Neuchatelin kaupunki



Neuchatelin kirjavaihtolaatikoiden sivut ovat koristelleet paikalliset taiteilijat. Joensuun kirjavaihtolaatikoiden ulkoasun toteutus yhteistyössä paikallisten taitelijoiden kanssa työllistäisi taiteilijoita ja toisi heitä näkyvämmäksi osaksi maakuntakeskuksen kaupunkikuvaa.

© Maija Kuivalainen